

Sygn. akt I Ns 316/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant: Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z wniosku S. B.

z udziałem M. K., Z. B. (1)

o zniesienie współwłasności i działły

postanawia:

I. ustalić, że przedmiotem działły spadku po Z. B. (2) i zniesienia współwłasności jest nieruchomości rolne położona w G., dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) składająca się z działek:

- 319/2 zabudowanej o wartości 284 000 zł (dwieście osiemdziesiąt cztery tysiące złotych),

- 584 o wartości 6 700 zł (sześć tysięcy siedemset złotych),

- 595 o wartości 1 300 zł (jeden tysiąc trzysta złotych),

- 596 o wartości 6 400 zł (sześć tysięcy czterysta złotych),

- 597 o wartości 5 500 zł (pięć tysięcy pięćset złotych),

tj. łącznie o wartości 303 900 zł (trzysta trzy tysiące dziewięćset złotych);

II. ustalić, że uczestniczka M. K. poczyniła nakłady o wartości 62000 zł (sześćdziesiąt dwa tysiące złotych) na działkę oznaczoną numerem (...);

III. ustalić, że wartość nieruchomości opisanej w punkcie I postanowienia po uwzględnieniu nakładów poczynionych przez M. K. wynosi 241 900 zł (dwieście czterdzieści jeden tysięcy dziewięćset złotych);

IV. ustalić, że udziały wnioskodawcy S. B. i uczestników Z. B. (1), M. K. w majątku stanowiącym przedmiot działły spadku po Z. B. (2) i zniesienia współwłasności, opisanym w pkt I postanowienia są równe i wynoszą po 1/3 (jednej trzeciej) części;

V. dokonać podziału zabudowanej działki oznaczonej numerem (...) opisanej w pkt I postanowienia w ten sposób, że z działki oznaczonej numerem (...) wydzielić dwie działki oznaczone numerami: (...) o powierzchni 0,6536 ha o wartości 80 458 zł (osiemdziesiąt tysięcy czterysta pięćdziesiąt osiem złotych) i (...) o powierzchni 1,08696 ha o wartości 134

130 zł (sto trzydzieści cztery tysiące sto trzydzieści złotych), na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 29 lipca 2016 r. pod numerem (...) jako wariant 6, stanowiącej integralną część orzeczenia;

VI. znieść współwłasność nieruchomości opisanej w punkcie I postanowienia w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność :

1/ M. K. zabudowaną działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni 1,08696 ha, na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 29 lipca 2016 r. pod numerem (...) jako wariant 6, stanowiącej integralną część orzeczenia wraz z zabudowaniami znajdującymi się na działce oraz działki oznaczone numerami (...) opisanych w punkcie I postanowienia o łącznej wartości 154 742 zł (sto pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset czterdzieści dwa złote);

2/ S. B. działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni 0,6536 ha, na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 29 lipca 2016 r. pod numerem (...) jako wariant 6, stanowiącej integralną część orzeczenia oraz działki oznaczonej numerem (...) opisanej w punkcie I postanowienia o wartości 87 158 zł (osiemdziesiąt siedem tysięcy sto pięćdziesiąt osiem złotych);

VII. ustalić, że majątek spadkowy jest obciążony długiem w kwocie 9 140,80 zł (dziewięć tysięcy sto czterdzieści złotych osiemdziesiąt groszy), który w całości spłacił wnioskodawca S. B.;

VIII. tytułem spłaty zasądzić od M. K. na rzecz uczestnika Z. B. (1) kwotę 74 108,67 zł (siedemdziesiąt cztery tysiące sto osiem złotych sześćdziesiąt siedem groszy) płatną w terminie 1 (jednego) roku od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

IX. tytułem spłaty zasądzić od S. B. na rzecz uczestnika Z. B. (1) kwotę 430,81 zł (czteryście trzydzieści złotych osiemdziesiąt jeden groszy) płatną w terminie 1 (jednego) miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

X. nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ciechanowie) od: wnioskodawcy S. B. kwotę 2097,18 zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt siedem złotych osiemnaście groszy) tytułem zwrotu części sum budżetowych;

XI. nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ciechanowie) od: uczestnika Z. B. (1) kwotę 5397,18 zł (pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych osiemnaście groszy) tytułem zwrotu części sum budżetowych ;

XII. nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ciechanowie) od: uczestnika M. K. kwotę 3097,18 zł (trzy tysiące dziewięćdziesiąt siedem złotych osiemnaście groszy) tytułem zwrotu części sum budżetowych;

XIII. w pozostałym zakresie pozostawić strony przy poniesionych kosztach postępowania związanych ze swym udziałem w sprawie.

I Ns 316/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. B., reprezentowany przez pełnomocnika adwokata G. O., we wniosku złożonym w dniu 25 czerwca 2013 r. wnosił o dokonanie działu spadku po matce Z. B. (2). Wnioskodawca wskazał, że w skład spadku wchodzi nieruchomość rolna o powierzchni 3,1078 ha położona w G., składająca się z działek oznaczonych numerami (...) – dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą numer (...), o wartości 150 000 zł.

Wnioskodawca wnosił o dokonanie działu spadku przez fizyczny podział działki oznaczonej numerem (...) w ten sposób, że jej część z zabudowaniami przyznać na własność M. K., a pozostałą część – bez zabudowań na jego własność. Pozostałe działki wchodzące w skład spadku wnosił o przyznanie na rzecz uczestniczki M. K. (wniosek k. 2-3 akt).

Ponadto w trakcie postępowania wnioskodawca wniósł o zasądzenie na jego rzecz od spadkobierców zwrotu należności z tytułu spłaconego przez wnioskodawcę długu spadkowego w kwocie 9 140,80 zł (wniosek k. 61 akt).

Uczestniczka M. K. przyłączyła się do wniosku o dokonanie działu spadku. Przyznała, że w skład spadku po Z. B. (2) wchodzi wyłącznie nieruchomości rolne zgłoszona przez wnioskodawcę. Uczestniczka wносиła o dokonanie działu spadku przez przyznanie na jej rzecz części działki oznaczonej numerem (...) wraz z budynkami i pozostałych działek wchodzących w skład spadku, zobowiązując się do spłacenia uczestnika Z. B. (1). Przy ustalaniu wartości nieruchomości M. K. wносиła o uwzględnieniu faktu, iż poniosła ona nakłady na budynki w kwocie 45 000 zł (wniosek k. 30-31 akt).

Uczestnik Z. B. (1) przyłączył się do wniosku o dokonanie działu spadku i nie kwestionował składu spadku, faktu poczynienia przez M. K. nakładów na budynek i spłacenia przez S. B. długów spadkowych. Z. B. (1) nie był zainteresowany otrzymaniem w naturze którejkolwiek z działek wchodzących w skład spadku, wniósł on o zasądzenie na jego rzecz spłaty odpowiadającej wartości jego udziału w spadku (wniosek k. 340 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni Z. B. (2) zmarła 24 czerwca 2011 r. Spadek po niej na podstawie ustawy nabyły dzieci: S. B., M. K. i Z. B. (1) po 1/3 części każde z nich (dowód: postanowienie k. 4 akt).

Spadkodawczyni Z. B. (2) była właścicielką zabudowanego gospodarstwa rolnego składającego się z kilku działek niezabudowanych oraz działki z siedliskiem.

W skład spadkowego gospodarstwa wchodzi nieruchomości rolne położona we wsi G., dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) składająca się z działek:

- 319/2 zabudowanej o wartości 284 000 zł,

- 584 o wartości 6 700 zł,

- 595 o wartości 1 300 zł,

- 596 o wartości 6 400 zł,

- 597 o wartości 5 500 zł,

tj. łącznie o wartości 303 900 zł (dowód: odpis z księgi wieczystej k. 5-7 akt, wypis z rejestru gruntów k. 8-9 akt, mapy k. 10-11 akt, zaświadczenie k. 12-14 akt, opinia biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości J. J. k. 75-141 akt).

Wszystkie działki, za wyjątkiem działki oznaczonej numerem (...) nie są zabudowane i mają charakter rolne. Działka oznaczona numerem (...) ma powierzchnię 1,7432 ha i zabudowana jest domem mieszkalnym i budynkiem gospodarczym. Budynek mieszkalny jest drewniany o powierzchni około 50 m² ma około 100 lat. Przed rokiem 1997 stan techniczny budynku był zły. Dach przeciekał we wszystkich pomieszczeniach. Podłogi były dziurawe. Dach pokryty był papą. Budynek wyposażony był w instalację elektryczną. Woda pochodziła ze studni kopanej znajdującej się na działce. Urządzeń sanitarnych nie było. Ogrzewanie było od kuchni węglowej i pieca kaflowego umieszczonego w ścianie pomiędzy kuchnią a pokojem. W latach 1997-1998 M. K. przeprowadziła modernizację budynku polegającą na obmurowaniu starego budynku drewnianego i dobudowaniu nowych pomieszczeń tj. pokoju, przedpokoju, łazienki i kuchni. Nad całością budynku wykonano nową więźbę dachową. Wstawione zostały nowe okna, wykonano tynki na ścianach, zalane zostały posadzki, położono panele podłogowe i sufitowe. W 2000 r. do budynku została doprowadzona woda z sieci miejskiej oraz na działce wykonano kanalizację i szambo w odległości około 5 m od domu. W domu została urządzona łazienka. Na działce znajduje się również budynek gospodarczy o powierzchni około 45 m². Jest to budynek murowany z cegły wapienno – piaskowej i pustaków z dachem jednospadowym pokrytym

eternitem. Również budynek gospodarczy był przebudowany w okresie kiedy był przeprowadzany remont budynku mieszkalnego. Działka siedliskowa ogrodzona jest ogrodzeniem na fundamencie betonowym i słupkach stalowych rozmieszczonych co 3 m z wypełnieniem ze sztachet drewnianych. Na siedlisku mieszkała Z. B. (2) oraz M. K. ze swoją rodziną. Remonty budynków zostały przeprowadzone za życia Z. B. (2) za pieniądze, które uczestniczka zarobiła pracując w Norwegii. Wartość działki (...) wynosi 284 000 zł, w tym 214 600 zł stanowi wartość gruntu i 69 400 zł to wartość budynków. Wartość nakładów poczynionych przez M. K. według stanu na dzień otwarcia spadku i cen obecnie obowiązujących wynosi 62 000 zł (dowód: wyjaśnienia Z. B. (1) k. 53-51 akt, zeznania M. K. k. 62-63 akt, opinia biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości J. J. k. 75-141 akt).

Obecnie budynki oraz działka siedliskowa jest w posiadaniu M. K., która już po śmierci Z. B. (2), w 2013 r. poczyniła dodatkowe nakłady w postaci przeprowadzenia przyłącza kanalizacyjnego wartości 2000 zł. Ponieważ budynek jeszcze za życia Z. B. (2) miał dostęp do kanalizacji (szamba), to zmiana sposobu odprowadzania ścieków i funkcjonalność ich odprowadzania nie ma wpływu na wartość rynkową nieruchomości (dowód: opinia biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości J. J. k. 75-141 akt).

Pozostałe działki są wdzierżawione (okoliczność bezsporna, opinia biegłego R. Z. k. 384-385 akt).

Wnioskodawca S. B. i uczestniczka M. K. wnosili o dokonanie podziału działki nr (...) w ten sposób, aby została wydzielona z jej części niezabudowanej fragment odpowiadający wartości udziału w spadku S. B.. Biegła D. S. zaprojektowała podział działki oznaczonej numerem (...) w ten sposób, że z działki oznaczonej numerem (...) zostały wydzielone dwie działki oznaczone numerami: (...) o powierzchni 0,6536 ha o wartości 80 458 zł i (...) o powierzchni 1,08696 ha o wartości 134 130 zł. Mapa z podziałem sporządzona przez biegłą D. S. została wpisana do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 29 lipca 2016 r. pod numerem (...) jako wariant 6 (dowód: opinia biegłego D. S. k. 345-360 akt).

Podział fizyczny gospodarstwa rolnego w ten sposób, że dla S. B. wydzielona zostanie działka niezabudowana oznaczona numerem (...), a dla M. K. działka oznaczona numerem (...) wraz z pozostałymi działkami rolnymi nie jest sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej (dowód: opinia biegłego R. Z. k. 384-385 akt).

Spadkodawczyni Z. B. (2) była zobowiązana do spłacenia należności na rzecz (...) im. (...). Postępowanie egzekucyjne, w stosunku do wszystkich spadkobierców, było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie U. P. (sprawa Km 1764/11). Całą należność w kwocie 9 140,80 zł Komornik ściągnął od S. B. (dowód: zaświadczenie k. 60 akt).

Po spadkodawczyni Z. B. (2) dotychczas nie został dokonany dział spadku (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy: odpis postanowienia k. 4 akt, odpis księgi wieczystej k. 5-7 akt, wypis z rejestru gruntów k. 8-9 akt, wyrysy map k. 10-11 akt, zaświadczenia k. 12-14, 60 akt, kserokopii paszportu k. 277-280 akt, wyjaśnienia Z. B. (1) k. 53-55, 340-341 akt, zeznania S. B. k. 170-171, 328 akt, M. K. k. 62-63, 329, 397 akt, opinie biegłych: z zakresu szacowania wartości nieruchomości J. J. k. 73-142, 169-170 akt, geodety D. S. k. 185-211, 239, 243-267, 296-306, 345-360 akt, z zakresu rolnictwa R. Z. k. 384-385 akt.

Sąd uwzględnił dołączone dokumenty, ich prawdziwość nie była kwestionowana ani nie budzi wątpliwości. Przedłożone przez strony dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom i zeznaniom stron, są one w zasadzie ze sobą zgodne i wzajemnie się uzupełniają oraz znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach.

Strony zgodnie przyznały, że Z. B. (2) była właścicielem gospodarstwa rolnego. Grunty rolne były wdzierżawione. Siedlisko zajmowała Z. B. (2), z którą mieszkała M. K. z rodziną. Zabudowania były w złym stanie i wymagały remontu, Sam fakt przeprowadzenia remontu i jego zakresu nie był sporny. Natomiast przedmiotem sporu była okoliczność czy wydatki z tym związane pokryła uczestniczka. Wnioskodawca S. B. twierdził, że koszty remontów pokryła matka Z.

B. (2). Twierdzenie to jednak było odosobnione. Nie tylko uczestniczka, ale również Z. B. (1) potwierdził, że koszty remontów ponosiła uczestniczka za pieniądze zarobione w Norwegii. Uczestniczka złożyła kserokopie paszportu, z których wynika, że rzeczywiście przebywała ona w Norwegii od 1995 r. do 2000 r., a długość pobytu wskazuje raczej na zarobkowy charakter tego pobytu. Ponadto należy zauważyć, że nakłady na budynki wartości 62000 zł zostały poniesione w okresie od 1997 do 2000 r, co pokrywa się ze okresem pobytu uczestniczki w Norwegii, a niewątpliwie dochody Z. B. (2), która utrzymywała się z renty nie były tak wysokie, aby mogła sama przeprowadzić kosztowne remonty. Sąd uwzględnił opinie biegłych. Sporządzone dla potrzeb niniejszej sprawy opinie biegłych zasługiwała na walor wiarygodności, gdyż sporządzone zostały przez osoby dysponujące odpowiednią wiedzą, poprzedzone były analizą dokumentów. Opinie sporządzono w sposób rzeczowy i merytorycznie poprawny, z uwzględnieniem zmieniających się w trakcie postępowania stanowisk stron. Podkreślenia wymaga fakt, iż po uzupełnieniu opinii, żadna ze stron ich nie kwestionowała i dlatego brak jest jakichkolwiek podstaw aby dyskredytować te dowody.

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 k.p.c.

Artykuł 684 k.p.c. obliguje sąd spadku do ustalenia składu i wartości spadku ulegającego podziałowi. Majątek spadkowy jest zatem kategorią węższą od spadku. Według art. 922 § 1 k.c., w skład spadku wchodzi prawa i obowiązki majątkowe zmarłego. Z chwilą śmierci spadkodawcy przechodzą one - stosownie do postanowień księgi czwartej k.c. na jedną lub kilka osób, z wyłączeniem praw i obowiązków zmarłego ściśle związanych z jego osobą oraz praw, które z chwilą jego śmierci przechodzą na wskazane podmioty niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

Skoro według art. 922 § 1 k.c. spadek stanowi ogół majątkowych praw oraz obowiązków zmarłego i otwiera się on z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 924 k.c.), to według tej daty spadkobierca nabywa spadek (art. 925 k.c.). Sąd według tej daty określa stan spadku. Potwierdził to Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 kwietnia 1997 r., I CKU 30/97, OSNC 1997, nr 10, poz. 149. Tak ustalony stan spadku stanowi przedmiot działu, który obejmuje tylko stan czynny spadku (z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 r., III CZP 58/74, OSNCP 1975, nr 6, poz. 90).

Zgodnie z art. 1035 k.c. jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu.

Dla ustalenia w postępowaniu działowym, czy nieruchomości będąca przedmiotem działu wchodzi w skład spadkowego gospodarstwa rolnego, decydujące znaczenie ma charakter tej nieruchomości według jej stanu z daty działu, oceniony w myśl przepisów obowiązujących w tej dacie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1971 r., III CRN 312/71, OSNCP 1972, nr 6, poz. 114).

W niniejszej sprawie w skład spadkowego gospodarstwa wchodzi nieruchomość rolna położona we wsi G., dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) składająca się z działek:

- 319/2 zabudowanej o wartości 284 000 zł,

- 584 o wartości 6 700 zł,

- 595 o wartości 1 300 zł,

- 596 o wartości 6 400 zł,

- 597 o wartości 5 500 zł,

tj. łącznie o wartości 303 900 zł.

W posiadaniu jednego ze spadkobierców – uczestniczki M. K. jest działka siedliskowa stanowiąca część działki oznaczonej numerem (...). Pozostałe nieruchomości są wydzierżawione. Wnioskodawca wniósł o dokonanie fizycznego podziału nieruchomości i przyznanie mu części niezabudowanej wyodrębnionej z działki (...), w wielkości odpowiadającej wartości jego udziału w spadku. Gotowość objęcia pozostałej części gospodarstwa zadeklarowała M. K..

W sprawach o podział majątku wspólnego Sąd - jeżeli nie zachodzą po temu przeszkody prawne wymienione w art. 622 § 2 k.p.c. - ma obowiązek uwzględnić zgodny wniosek o dział. Przepisy normujące postępowanie działowe nie wymagają szczególnej formy dla zgodnego wniosku o zniesienie współwłasności. Może on być zgłoszony we wspólnym wniosku wszczynającym postępowanie, ustnie na rozprawie, ewentualnie w drodze odrębnych wniosków złożonych przez współwłaścicieli (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2002 r. CKN 803/00 LEX nr 54351).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 października 2008 r. (I CSK 82/08 LEX nr 548746) stwierdził, że kodeks cywilny nie zawiera przykładowego katalogu okoliczności, o których mowa w art. 212 § 2 k.c. pozostawiając dokonanie wyboru sądowi. Natomiast w postanowieniu z dnia 19 stycznia 2009 r. (V CKN 1436/00 LEX nr 52398) Sąd Najwyższy wskazał, że podstawowym sposobem zniesienia współwłasności preferowanym przez ustawodawcę jest podział fizyczny rzeczy wspólnej, jako najbardziej sprawiedliwy i pożądanym. Dlatego też, jeżeli zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, sąd powinien przede wszystkim brać pod uwagę ten sposób wyjścia ze współwłasności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty albo sprzedaży stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Ponieważ w niniejszej sprawie przedmiotem działu spadku jest gospodarstwo rolne, to zgodnie z art. 213 k.c. zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli jest możliwy tylko wówczas gdy nie byłoby to sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej oraz ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego. W innym wypadku sąd przyzna to gospodarstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.

W niniejszej sprawie współwłaściciele wskazali zgodnie sposób zniesienia współwłasności. Wnioskodawca S. B. wniósł o zniesienie współwłasności przez przyznanie na jego wyłączną własność części 319/2, odpowiadającej wartością jego udziałowi. Uczestniczka M. K. zgodziła się objąć w posiadanie pozostałą część spadku z obowiązkiem spłaty Z. B. (1). Na taki sposób podziału wyraził zgodę również Z. B. (1).

Wskazany przez strony podział jest dopuszczalny. Biegły z zakresu rolnictwa R. Z. potwierdził, że zaproponowany podział nieruchomości spadkowej przez jego podział fizyczny gospodarstwa rolnego w ten sposób, że dla S. B. wydzielona zostanie działka niezabudowana oznaczona numerem (...), a dla M. K. działka oznaczona numerem (...), według wariantu 6 opinii biegłej D. S., wraz z pozostałymi działkami rolnymi, nie jest sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej.

Ponieważ wskazany zgodnie przez strony sposób wyjścia ze współwłasności nie jest sprzeczny z prawem, Sąd uwzględnił ich wniosek: podzielił działkę nr (...) na dwie działki zaprojektowane przez biegłą D. S. w wariantcie 6 opinii i działkę nr (...) przyznał wnioskodawcy S. B., a pozostałe nieruchomości uczestniczce M. K..

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 r. w dziale spadku na podstawie art. 1035 i nast. K. cywilnego stan spadku ustala się według otwarcia spadku, czyli z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 924 k.c.), jego zaś wartość według cen z chwili dokonania działu. Udziały wnioskodawcy i uczestników postępowania w schedzie spadkowej wynoszą po 1/3 części zgodnie z prawomocnym postanowieniem tutejszego Sądu wydanego w dniu 13 stycznia 2012 r., w sprawie o sygn. akt I Ns 562/11. Uwzględniając opinię biegłego sądowego J. J., Sąd ustalił, że wartość całej nieruchomości (aktywa) wg. jej stanu na chwilę otwarcia spadku po Z. B. (2), tj. 24 czerwca 2011r. oraz wg. cen obecnie obowiązujących wynosi 303 900 zł. Jednakże wartość spadku obniża dług spłacony przez S. B. w kwocie 9 140.80 zł. Ponadto wartość spadkowej nieruchomości musi być pomniejszona o nakłady poczynione przez uczestniczkę postępowania M. K. na remont budynków dokonanych do chwila otwarcia spadku po Z. B. (2) i według cen aktualnych, które wynosiły 62.000 zł.

Stosownie do wysokości udziałów Sąd zasądził spłaty na rzecz Z. B. (1): od uczestniczki postępowania M. K. kwotę 74 108,67 zł płatną w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia i od S. B. kwotę 430,81 zł płatną w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Ustalając termin uiszczenia spłat Sąd miał na względzie przede wszystkim wnioski uczestniczki postępowania, by rozłożyć je na raty oraz wysokość rat do spłacenia. Spłata zasądzona od S. B. jest niska i nie powinien mieć wnioskodawca kłopotu ze spełnieniem zobowiązania w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia. Natomiast należność do spłacenia której została zobowiązana M. K. jest znaczna, dlatego koniecznym było odroczenie terminu płatności na 1 rok. Dzięki temu zobowiązana samodzielnie będzie mogła kształtować harmonogram spłat, uwzględniając swoje możliwości zarobkowe i sytuację finansową, zaś w razie braku określonych środków pieniężnych możliwość wystąpienia w tym czasie do wybranej przez siebie instytucji finansowej celem uzyskania kredytu na pokrycie tego zadłużenia, ewentualnie wypracowanie w tym terminie między stronami satysfakcjonującej dla nich treści ugody pozasądowej co do spłaty tychże udziałów.

Postanowienie sądu przyznające wspólną rzecz jednemu z uczestników postępowania, a drugiemu spłaty, zarówno wydane w postępowaniu o zniesienie współwłasności, jak i wydane w postępowaniu o dział spadku, ma charakter konstytutywny (art. 624 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c.). Terminy spłaty ustalone przez sąd, o których mowa w art. 212 § 3 k.c., powinny zatem przypadać na okres po uprawomocnieniu się postanowienia zasądzającego spłaty (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2002 r., sygn. akt II CK 21/02).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 marca 1974 r., sygn. akt III CRN 2/74 wskazał, że oznaczenie sposobu i terminu uiszczenia spłat powinno być dokonane przez sąd z urzędu.

Sąd z urzędu decyduje o zasądzeniu odsetek na podstawie art. 212 § 3 k.c. (uchwała Izby Cywilnej SN z dnia 15 grudnia 1969 r., sygn. akt III CZP 12/69).

Mając na uwadze powyższe orzeczenia, Sąd ustalił termin płatności spłaty odpowiednio na 1 miesiąc i 1 rok od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Należy wskazać, że w najnowszym orzecznictwie sądowym m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2011 r., sygn. akt IV CZ 40/11 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r., sygn. akt III CZP 46/10 wyrażono pogląd, iż w tzw. sprawach działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie. Odpowiednio do postępowania nieprocesowego stosuje się przepisy art. 98 k.p.c. w zakresie, w jakim określają one koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i do celowej obrony, a nadto art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 nr 167 poz. 1398 z późn. zm.). Obowiązek poniesienia kosztów postępowania związanych z udziałem w sprawie oznacza, że uczestnik ponosi koszty nie tylko tych czynności, które sam dokonał, ale i tych, które zostały dokonane przez sąd na jego wniosek. Należy brać pod uwagę specyfikę poszczególnych spraw, należących do postępowania nieprocesowego, które mogą uzasadniać uznanie za koszty niezbędne również tych, które w danej sprawie poniesione być muszą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1987 r., III CZP 37/87, OSNC 1988, nr 10, poz. 138). Do takich kosztów w niniejszej sprawie należy zaliczyć wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłych. Łączne wydatki z sum budżetowych związane ze sporządzeniem opinii w sprawie wyniosły 10591,54 zł.

Zgodnie z art. 83 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010r. nr 90 poz. 594) jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wyklada tymczasowo Skarb Państwa. Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę. Na podstawie art 83 ust. 2 ustawy w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych

tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113. Na podstawie art. 113 ust 1 i ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.10.90.594 j.t.) Sąd obciążył wnioskodawcę i uczestników stosownie do ich udziałów kosztami sądowymi związanymi ze sporządzeniem opinii przez biegłych.

Mając na uwadze że wszyscy uczestniczący w postępowaniu byli w równym stopniu zainteresowani jego wynikiem, to również koszty sądowe powinny ich obciążać po równo. Dotychczas koszty poniósł S. B. poprzez uiszczenie opłaty sądowej 1000 zł i poniesienie kosztów opinii w kwocie 2300 zł oraz uczestniczka M. K., która poniosła koszty w wysokości 2300 zł. Pozostałe koszty w łącznej kwocie 10591,54 zł zostały poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa. Na podstawie art 83 ust. 2 u.k.s.c Sąd obciążył wnioskodawcę i uczestników, stosownie do udziałów, obowiązkiem zwrotu sum budżetowych.

Z tych względów Sąd orzekł jak w postanowieniu.

ZARZĄDZENIE

(...)